

ด่วนที่สุด

ที่ ทส 0100 / ๖๕๕

วาระเพื่อทราบจร
เรื่องที่ ๕

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
92 ถนนพหลโยธิน 7 เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

๑ สิงหาคม 2547

เรื่อง โครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริ เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา พระบรมราชินีนาถ
เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด่วนที่สุด ที่ ทส 0100/1619
ลงวันที่ 26 กรกฎาคม 2547

สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริ ที่ กร 0007.3/2241 ลงวันที่ 28 กรกฎาคม 2547
2. โครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริ เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา
พระบรมราชินีนาถ

ตามหนังสือที่อ้างถึง กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ส่งโครงการหมู่บ้านป่าไม้
แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริ เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาราชินี เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ
และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 27 กรกฎาคม 2547 เห็นชอบกับโครงการดังกล่าว ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ส่งโครงการฯ ที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบ
ให้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.)
พิจารณาว่าสอดคล้องกับแนวพระราชดำริหรือไม่ ในการนี้สำนักงาน กปร. ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงการดังกล่าว
มีความสอดคล้องกับแนวพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ
และได้ปรับปรุงและเพิ่มข้อความบางประการเพื่อให้โครงการฯ มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้พิจารณาปรับปรุงตามที่สำนักงาน กปร. เสนอด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏ
ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 1 และ 2

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไปด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานรัฐมนตรี

โทร. 0-2278-8534

โทรสาร 0-2278-8533

จัดอยู่ในประเภทเรื่องฯ ที่เสนอคณะรัฐมนตรีได้โดยตรง

(นายบรรศักดิ์ สุวรรณโณ)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ที่ กร ๐๐๐๗.๓/๕๕๔๑

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษ

เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๗๘ ทำเนียบรัฐบาล โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า (เดิม)

อาคาร ๑ ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

๒๙ กรกฎาคม ๒๕๔๗

เรื่อง โครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริ เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา มหาราชินี
เรียน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (นายสุวิทย์ คุณกิตติ)
สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ฯ

ตามที่ ฯพณฯ รัฐมนตรี ได้ขอให้สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) พิจารณาให้ความเห็นว่าโครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริ เฉลิมพระเกียรติ ๗๒ พรรษา มหาราชินี ซึ่งคณะรัฐมนตรี ได้ให้ความเห็นชอบแล้วเมื่อวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๔๗ ว่าสอดคล้องกับแนวพระราชดำริ หรือไม่ นั้น

ในการนี้สำนักงาน กปร. ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าโครงการดังกล่าวสอดคล้องกับแนวพระราชดำริ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทั้งนี้สำนักงาน กปร. ได้ปรับปรุงและเพิ่มข้อความบางประการเพื่อให้โครงการมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ดังรายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายปิ่นเทพ กล้าณรงค์ราญ)

เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษ

เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กองประสานงานโครงการฯ ๓

โทร ๐-๒๒๔๐-๖๑๙๓-๒๐๐

โทรสาร ๐-๒๒๔๐-๖๒๓๗ K.๙

โครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริ

เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา พระบรมราชินีนาถ

1. หลักการและเหตุผล

จากความเลื่อมโทรมของทรัพยากรป่าไม้ซึ่งส่งผลกระทบต่อการชะล้างพังทลายของดิน ดินถล่ม น้ำท่วม ตลอดจนภัยแล้งในพื้นที่ต่างๆ ของประเทศ นายกรัฐมนตรีจึงได้มีบัญชาให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะหน่วยงานหลักในการสงวน อนุรักษ์ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ดำเนินการฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ โดยยึดแนวพระราชดำรินี้ ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่ง ได้พระราชทานแนวพระราชดำรินี้ในการให้ชาวบ้านรวมกันเป็น หมู่บ้านป่าไม้ (แผนใหม่) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมด้วยความร่าเริงใจ ไม่ต้องถูกขับไล่ ใช้ประโยชน์ พื้นที่ที่อาศัยอยู่อย่างเหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดปัญหาในพื้นที่แห่งอื่น และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานแนวพระราชดำรินี้ ได้แก่ แนวทางปาร์กน้ำและบ้านเล็กในป่าใหญ่ เพื่อแก้ไขปัญหาการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับป่า ให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน สมดุลและยั่งยืน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้นำแนวพระราชดำรินี้ดังกล่าว มาเป็น แนวทางในการเสนอวิธีการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่วิกฤตเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้เพื่อใช้ประโยชน์ตามสภาพความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ และวิถีชีวิตของคนที่อาศัยอยู่ ในป่า เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ให้กลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ และประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์ อย่างยั่งยืนจากการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ป่าไม้ที่เหมาะสม และเป็นการเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสเฉลิมพระชนมพรรษาครบ 72 พรรษา

2. กรอบแนวคิด

เป็นการพัฒนาคน ชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ร่วมกันอย่างกลมกลืน สมดุลและยั่งยืน โดยยึดแนวทางตามพระราชดำรินี้ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อบริหารจัดการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำรินี้ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสพระชนมพรรษาครบ 72 พรรษา

3.2 เพื่อหยุดยั้งการบุกรุกทำลายป่าไม้และฟื้นฟูสภาพป่าไม้

3.3 เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ร่วมกันดูแล เฝ้าระวัง ป้องกัน รักษาและใช้ประโยชน์จากป่าไม้ อย่างยั่งยืน

4. เป้าหมาย

พื้นที่หมู่บ้านที่อยู่ติดเขตและในเขตพื้นที่ป่าไม้ทุกแห่ง

5. ลักษณะการดำเนินงาน

5.1 การเตรียมความพร้อมของคน/ชุมชน

5.1.1 ให้ประชาชนได้รับรู้ ด้านคุณค่าของป่าไม้เพื่อให้เกิดความตระหนักและมีจิตสำนึกถึงความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอื่น

5.1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรักษา ร่วมเฝ้าระวังและร่วมใช้ประโยชน์จากป่าไม้อย่างยั่งยืน

5.1.3 ให้มีการจัดตั้งองค์กรในรูปคณะกรรมการ หรืออาสาสมัคร ในการบริหารจัดการป่าไม้หมู่บ้านแผนใหม่

5.1.4 ให้มีการกำหนดกฎ/กติกาหรือระเบียบ ของหมู่บ้าน ในการบริหารจัดการอนุรักษ์ ป่าไม้ ดูแลรักษา เฝ้าระวังและใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยประชาชนในหมู่บ้าน

5.2 การเตรียมพื้นที่ โดยการสำรวจ รั้ววัดและจัดทำขอบเขตที่ตั้งชุมชน การจัดผังหมู่บ้าน โดยจำแนกเป็น

5.2.1 ที่อยู่อาศัย

5.2.2 ที่ดินทำกิน

5.2.3 พื้นที่ป่าไม้หมู่บ้าน

5.3 การบริหารจัดการ

5.3.1 ใช้เวทีประชาคมหมู่บ้าน จำนวนคน 3 ใน 4 ของหมู่บ้าน เพื่อ

- จัดองค์กรในการบริหารจัดการป่าไม้ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- กำหนดกฎกติกาและระเบียบของหมู่บ้าน

5.3.2 ใช้กลไกกองทุนหมู่บ้าน

- พัฒนาอาชีพของประชาชนที่เป็นปัจเจกและการสร้างสวัสดิการชุมชน
- สร้างเครือข่ายอาสาสมัครทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน เพื่อเป็นกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้านและชุมชน

5.3.3 บริหารจัดการพื้นที่

- 1) พื้นที่ที่อยู่อาศัย โดยการจำกัดตามขอบเขต และไม่มีการบุกรุกเพิ่ม
- 2) พื้นที่ทำกิน ไม่มีการบุกรุกเพิ่ม
 - จัดที่ทำกินเป็นกลุ่ม ไม่กระจัดกระจาย และอยู่ใกล้ที่อยู่อาศัย
 - ส่งเสริมอาชีพที่ผสมผสานด้านการใช้ระบบนิเวศให้เกื้อกูลกันทั้งระบบตามแนวพระราชดำริ
- 3) พื้นที่ป่าไม้
 - 3.1) พื้นที่ป่าไม้หมู่บ้าน
 - 3.2) อนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ที่ยังเหลืออยู่
 - 3.3) ดูแลรักษาพื้นที่ที่อยู่ติดเขตพื้นที่หมู่บ้านป่าไม้
 - 3.4) ฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรม
 - โดยให้ฟื้นฟูแบบธรรมชาติ
 - โดยฟื้นฟูด้วยประชาชน/ชุมชน เช่น การปลูกป่า การสร้างฝายต้นน้ำลำธาร การสร้างแหล่งอาหาร (Food Bank) แหล่งยารักษาโรค สมุนไพร และแหล่งความหลากหลายทางชีวภาพ
 - 3.5) ดูแลรักษา ให้เกิดความยั่งยืน
 - 3.6) ฝักระวังและป้องกันไม่ให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่า
 - ฝักระวังและป้องกันภัยธรรมชาติ เช่น ไฟป่า น้ำท่วม ดินถล่ม
 - ฝักระวังและป้องกันการบุกรุกของคนภายนอกในพื้นที่ป่าของชุมชนและพื้นที่ป่าข้างเคียง
 - 3.7) การใช้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชน โดยมุ่งเน้นความเสมอภาค ความยุติธรรม ความพอเพียง ความสมดุลและความยั่งยืน

5.4 การสนับสนุน

- 5.4.1 สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ประชาชน เพื่อให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม และมีแนวคิด/พฤติกรรมดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง
- 5.4.2 ส่งเสริมกระบวนการของชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีจิตสำนึกร่วม ในการเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนจัดทำแผนและการบริหารจัดการได้อย่างยั่งยืน
- 5.4.3 สนับสนุนแผนงาน/โครงการของรัฐ โดยประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนดำเนินการเองตามหลักการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ

5.5 การประเมินผลลัพธ์/ผลกระทบ

5.5.1 การประเมินผลลัพธ์/ผลกระทบ

- 1.1) ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์
- 1.2) ผลลัพธ์ของการใช้กรอบแนวคิดคนกับป่าอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน
สมดุลและยั่งยืน
- 1.3) ผลลัพธ์ของกระบวนการ

5.5.2 นำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการ

6. หน่วยงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7. งบประมาณ การบูรณาการงบประมาณปกติของหน่วยงาน

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 8.1 เกิดการบริหารจัดการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริ
- 8.2 หยุดยั้งการบุกรุกทำลายป่า พื้นฟูป่า และสามารถรักษาพื้นที่ป่าไม้ได้อย่างเป็นรูปธรรม
- 8.3 ประชาชนในพื้นที่สามารถดำรงชีวิตอย่างพอเพียงและอยู่ร่วมกับป่าไม้ได้อย่างกลมกลืน
สมดุลและยั่งยืน

**โครงการหมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริ
เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา ~~สำหรับ~~พระบรมราชินีนาถ**

1. หลักการและเหตุผล

จากความเสื่อมโทรมของทรัพยากรป่าไม้ซึ่งส่งผลกระทบต่อการชะล้างพังทลายของดิน ดินถล่ม น้ำท่วม ตลอดจนภัยแล้งในพื้นที่ต่าง ๆ ของประเทศ นายกรัฐมนตรีจึงได้มีบัญชาให้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในฐานะหน่วยงานหลักในการสงวน อนุรักษ์ ป่าไม้ และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ดำเนินการฟื้นฟู ทรัพยากรป่าไม้ โดยยึดแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวซึ่งได้พระราชทาน แนวพระราชดำริในการให้ชาวบ้านรวมกันเป็นหมู่บ้านป่าไม้(แผนใหม่) ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ด้วยความสำนึก ไม่ต้องถูกขับไล่ ใช้ประโยชน์พื้นที่ที่อาศัยอยู่อย่างเหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดปัญหาในพื้นที่แห่งอื่น และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ได้พระราชทานแนว พระราชดำริ ได้แก่ แนวทางปาร์กน้ำและบ้านเล็กในป่าใหญ่ เพื่อแก้ไขปัญหาการอยู่ร่วมกัน ระหว่างคนกับป่า ให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน สมดุลและยั่งยืน

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจึงได้นำแนวพระราชดำริดังกล่าว มาเป็น แนวทางในการเสนอวิธีการสงวนทรัพยากรป่าไม้ในพื้นที่วิกฤตเพื่อเป็นแหล่งต้นน้ำลำธาร อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อใช้ประโยชน์ตามสภาพความอุดมสมบูรณ์ของป่าไม้ และวิถีชีวิตของ คนที่อาศัยอยู่ในป่า เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ให้กลับคืนสู่ความอุดมสมบูรณ์ และประชาชนใน พื้นที่ได้รับประโยชน์อย่างยั่งยืนจากการดูแลรักษาและใช้ประโยชน์ป่าไม้ที่เหมาะสม และ เป็นการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสเฉลิม พระชนมพรรษาครบ 72 พรรษา

2. กรอบแนวคิด

เป็นการพัฒนาคน ชุมชน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้อยู่ร่วมกันอย่าง กลมกลืน สมดุลและยั่งยืน โดยยึดแนวทางตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ

3. วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อบริหารจัดการ ~~ป่าไม้~~หมู่บ้านป่าไม้แผนใหม่ตามแนวพระราชดำริของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เพื่อเฉลิม พระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ เนื่องในวโรกาสพระชนมพรรษาครบ 72 พรรษา

3.2 เพื่อหยุดยั้งการบุกรุกทำลายป่าไม้และฟื้นฟูสภาพป่าไม้

3.3 เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ร่วมกันดูแล เฝ้าระวัง ป้องกัน รักษาและใช้ประโยชน์จากป่าไม้อย่างยั่งยืน

4. เป้าหมาย

พื้นที่หมู่บ้านที่อยู่ติดเขตและในเขตพื้นที่ป่าไม้ทุกแห่ง

5. ลักษณะการดำเนินงาน

5.1 การเตรียมความพร้อมของคน/ชุมชน

5.1.1 ให้ประชาชนได้รับรู้ ด้านคุณค่าของป่าไม้เพื่อให้เกิดความตระหนักและมีจิตสำนึกถึงความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอื่น

5.1.2 ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรักษา ร่วมเฝ้าระวังและร่วมใช้ประโยชน์จากป่าไม้อย่างยั่งยืน

5.1.3 ให้มีการจัดตั้งองค์กรในรูปคณะกรรมการ หรืออาสาสมัคร ในการบริหารจัดการป่าไม้หมู่บ้านแผนใหม่

5.1.4 ให้มีการกำหนดกฎ/กติกาหรือระเบียบ ของหมู่บ้าน ในการบริหารจัดการอนุรักษ์ ป่าไม้ คุ้มครองรักษา เฝ้าระวังและใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยประชาชนในหมู่บ้าน

5.2 การเตรียมพื้นที่ โดยการสำรวจ รังวัดและจัดทำขอบเขตที่ตั้งชุมชน การจัดผังหมู่บ้าน โดยจำแนกเป็น

5.2.1 ที่อยู่อาศัย

5.2.2 ที่ดินทำกิน

5.2.3 พื้นที่ป่าไม้หมู่บ้าน

5.3 การบริหารจัดการ

5.3.1 ใช้เวทีประชาคมหมู่บ้าน จำนวนคน 3 ใน 4 ของหมู่บ้าน เพื่อ

- จัดองค์กรในการบริหารจัดการป่าไม้ ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- กำหนดกฎกติกาและระเบียบของหมู่บ้าน

5.3.2 ใช้กลไกกองทุนหมู่บ้าน

- พัฒนาอาชีพของประชาชนที่เป็นปัจเจกและการสร้างสวัสดิการชุมชน

- สร้างเครือข่ายอาสาสมัครทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน เพื่อเป็นกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้านและชุมชน

5.3.3 บริหารจัดการพื้นที่

- 1) พื้นที่ที่อยู่อาศัย โดยการจำกัดตามขอบเขต และไม่มีการบุกรุกเพิ่ม
- 2) พื้นที่ทำกิน ไม่มีการบุกรุกเพิ่ม
 - จัดที่ทำกินเป็นกลุ่ม ไม่กระจัดกระจาย และอยู่ใกล้ที่อยู่อาศัย
 - ส่งเสริมอาชีพที่ผสมผสานด้านการใช้ระบบนิเวศน์ให้เกื้อกูลกันทั้งระบบตามแนวพระราชดำริ
- 3) พื้นที่ป่าไม้
 - 3.1) พื้นที่ป่าไม้หมู่บ้าน
 - 3.2) อนุรักษ์พื้นที่ป่าไม้ที่ยังเหลืออยู่
 - 3.3) ดูแลรักษาพื้นที่ที่อยู่ติดเขตพื้นที่หมู่บ้านป่าไม้
 - 3.4) ฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ที่เสื่อมโทรม
 - โดยให้ฟื้นฟูแบบธรรมชาติ
 - โดยฟื้นฟูด้วยประชาชน/ชุมชน เช่น การปลูกป่า การสร้างฝาย ต้นน้ำลำธาร การสร้างแหล่งอาหาร (Food Bank) แหล่งยารักษาโรค สมุนไพร และแหล่งความหลากหลายทางชีวภาพ
 - 3.5) ดูแลรักษา ให้เกิดความยั่งยืน
 - 3.6) ฝักระวังและป้องกันไม่ให้มีการบุกรุกพื้นที่ป่า
 - ฝักระวังและป้องกันภัยธรรมชาติ เช่น ไฟป่า น้ำท่วม ดินถล่ม
 - ฝักระวังและป้องกันการบุกรุกของคนภายนอกในพื้นที่ป่าของชุมชนและพื้นที่ป่าข้างเคียง
 - 3.7) การใช้ประโยชน์ร่วมกันของประชาชน โดยมุ่งเน้นความเสมอภาค ความยุติธรรม ความพอเพียง ความสมดุลและ ความยั่งยืน

5.4 การสนับสนุน

- 5.4.1 สนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ให้แก่ประชาชน เพื่อให้เกิดคุณธรรม จริยธรรม และมีแนวคิด/พฤติกรรมดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่อง
- 5.4.2 ส่งเสริมกระบวนการของชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีจิตสำนึกร่วม ในการเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนจัดทำแผนและการบริหารจัดการได้อย่างยั่งยืน
- 5.4.3 สนับสนุนแผนงาน/โครงการของรัฐ โดยประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน ดำเนินการเองตามหลักการมีส่วนร่วมและการกระจายอำนาจ

5.5 การประเมินผลลัพธ์/ผลกระทบ

5.5.1 การประเมินผลลัพธ์/ผลกระทบ

1.1) ผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์

1.2) ผลลัพธ์ของการใช้กรอบแนวคิดคนกับป่าอยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน
สมดุลและยั่งยืน

1.3) ผลลัพธ์ของกระบวนการ

5.5.2 นำผลการประเมินมาพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการ

6. หน่วยงานหลัก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

7. งบประมาณ การบูรณาการงบประมาณปกติของหน่วยงาน

8. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

8.1 เกิดการบริหารจัดการป่าไม้หมู่บ้าน*แผนใหม่*ตามแนวพระราชดำริ

8.2 หยุดยั้งการบุกรุกทำลายป่า *ฟื้นฟูป่า* และสามารถรักษาพื้นที่ป่าไม้ได้อย่างเป็น
รูปธรรม

8.3 ประชาชนในพื้นที่สามารถดำรงชีวิตอย่าง*พอเพียงและอยู่ร่วมกับป่าไม้*ได้อย่าง
กลมกลืน สมดุลและยั่งยืน